

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ÉRTÉKESB CÍKKEK DIÁZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszort hasábozott gármond sor vagy annak tere 5 kr. Bővebb minden hirdetés után 30 kr. Nagyból és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstet et Volger (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenstet et Volger hirdetés köv. rodaja Braun Ede hirdetőmennyi ügynősköze, Józsefstr. 10. sz. 1 emelet.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Előfizetési felhívás

„KELET”

ötödik évfolyamának utolsó negyedére.

Nem vagyunk barátai a nagyhangú ígéreteknek s ilyet ne is várjanak tőlünk. Midőn pártfogásukat ez év utolsó negyedére is kikerjük. Az eddigiek képezzék zálogát az ezutáninak, a mit viszonyaink között egy vidéki lap tehet, igyekeztünk megtenni s most a „holt idejű” lejártával, midőn a mindenfelé ébredő munkásság, az országgyűlés s életbeléptetendő reformjaink egész sora nyújt anyagot s munkatársaink számát egy kitünő taggal szaporíthatjuk, — ki nemskára megkezdte működését — reméljük még sokkal többet tehetünk.

A „Kelet” a képviselőválasztások után némi elégtelenséggel tekinthet vissza működésére; a széleskörű, melyek ellen keseredett harcot folytatott, mindenütt pártatlan kudarc érte s ebben bizonyára a „Kelet”-nek is van része. A siker azonban csak buzditásul szolgál a más téren is mutatkozó gyomok kiirtására s minden nemes és jó buzgó támogatására. Érdek nem áll előttünk más a közérdeken kívül s a reményben, hogy ennek szolgálatokat tehetünk, nyitjuk meg az előfizetést lapunk következő évnegyedére!

A szerkesztő.

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legzélszerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János,

a „Kelet” kiadója.

A csernoviczi egyetem.

Keletre tözsomszedságunkban fontos mep van készülőben, Bukovinának száradéves megszerzése és egy tudományos egyetem alapítása Csernoviczbán. Az előbi politikai jelentőségű levén, tul esik feladatunk; az utóbbit elég fontosnak tartuk arra, hogy vizsga szemünk egy perzig rajta megakadjon.

E fontosságnak teljes öntudatával bir a tartomány ép úgy, mint a város, a jörendő egyetem színhelye: hasonrendű tantervezeteket és testületeket, köztök a mieinlet is, meghívott az ünnepélyre (október 4-ikére) s kebelében tág körű készülétek örténnek a vendégek fogadására s az ünnepélyesség emelésére. Az osztrák kormány különösen a közoktatási miniszterium meint versenyez ezekkel a készülétekkel:

egyelőre csak három tudományszak (facultas) betöltésére jeles tudósokat hívott meg közeletről és távolról s azoknak a fényes fizetésen kívül dús utiköltségeket előlegezett.

Bármily örvendetes esemény egy tudományos egyetem alapítása ország világra nézve, Bukovina vegyes lakossága ezt még sem fogadta osztatlan örömmel. Nem-német része germánizáló szándékot gyanít és ebben a gyanuban megerősíti azon körülmény, hogy az egyetemnek csak három szaka, a jogi, bölcsészeti és hittani lett felállítva, melyek közt egyedül a hittani van betöltve a lakosság fiaival, a másik kettő német tanárok vezetése alól kikerült jogászokat és tanárokat fog világgá bocsátani; orvosi szakja pedig, a mely legközömbösebb lett volna a kulturkérésre nézve, nem is lesz. Minthogy azonban a felállítandó egyetemek ezen oldala minket most nem érdekel, ezt elejtjük, de megragadjuk más oldalait, a melyekből magunknak tanulságot vonhatunk. Kinek ne jutna eszébe a mi fiatal, alig három éves kolozsvári egyetemünk? Az egyetemi előadások rendszeren három-három évi időszakok szerint folynak és azután ismétlődnek. Egy ilyen három éves időszakon a kolozsvári már túl van. És mégsem merjük még mérlegre vetni. Az intézet még igen fiatal, semhogy az országban magának barátokat szerezhetett volna; a tanároknak ez a három év igen kevés volt, semhogy tudományos hírnevükkel — még csak Kolozsvárt is — népszerűséget szerezhetek volna; a budapesti tudományos egyetem sokkal több kedvezményben részesül, semhogy egy ily öreg és hatalmas vetélytársal megmérkőzhessen.

Hozzá méltóbb vetélytársra támadhat a csernoviczi egyetemen, habár színezetre különböz, az egyik magyar, a másik német. De a német egyetem természetes vetélytársai a magyar egyetemeknek: számos magyar ifju nem éri be a honi egyetemekkel és kimegy nem a cseh vagy lengyel, hanem rendszeren német egyetemekre. De ki is találja abban csodálatost, hogy a német egyetem sokkal jelesebbek a magyarokénál? Mig a németek 40—50 millió közt bármely tudományos specialitásra hamar megkapják emberüket, mi ugyancsak nagy lángra kell hogy gyujtsuk Diogenes lámpáját, hogy bár az általános követeléseknek megfelelő egyént találjunk. Tehát nem csuda, ha a német egyetemen ezután is találni fogunk magyar fiukat; nem csuda, ha a német egyetemek mindig erősebbek a magyarokénál.

De talán a csernoviczi vel mégis megmérkőzhethet a kolozsvári.

A kolozsvári egyetemnek hiányzik ugyan a hittani szak, de van orvosi szakja, a minője megint a csernoviczinak nincs. Azt a hittanit nem számítva, a kolozsvárinak háromszor annyi tanára van, mint a csernoviczinak. De még más tekintetben is versenyezhetik vele: a csernoviczi német egyetem, mondhatnám, idegen talajon, idegen csemete, a kolozsvári magyar egyetem honi földön, honi csemete.

A csernoviczi egyetemet tehát méltó versenytársának tekinthetjük a kolozsvárinak, habár különböző színezetűek is. A tudomány, csak ugy tudomány, ha tárgyilagoss; a tudomány nincs nemzethez, nincs valláshoz kötve, a tudomány a mivelte világ közös tulajdona. A tudományos egyetemek pedig megannyi csillagok Európa égboltozatán. Az emberek bámulva gyönyörködnek fényükön; de aztán az is

megtörténik, hogy az igen fényes csillag a szomszéd csillagokat világával elhomályosítja. Ez az észlelet fiatal egyetemünknek buzditásul, de egyszersmind intésül is szolgálhat.

Nem is féltjük mi kolozsvári tudományos egyetemünket; csak egy két tagja tanárainak okozzon feltűnést a tudományos világ láthatárán; hírneve meg van alapítva. Arra pedig három év nem elég. Egy néhány hódításairól azonban mindjárt felállítások tudott beszélni a krónika. Voltak t. i. és vannak mai nap is hazánkban egy csomó jogakadémia. Ezek árasztották el hazánkat annyi jogászsázzal; ezek vonták és vonják el mai nap is a fiataloságot a komolyabb tudományoktól és akarnak neki mielőbb kenyérkeresetet szerezni.

Másutt, például az osztrák tartományokban, a jogakadémia, ezek a fattyu egyetemek, megszűntek és támadtak helyükbe valódi tudományos egyetemek. Ezek rendszeren jobb tanárokkal rendelkezvén, a fiataloságot lassanként magukhoz vonták és végre egészen elnyelték a jogakadémiaikat. A kolozsvári egyetem is már két ily akadémiát nyelt el, a n-enyedit és a m.-vásárhelyit.

A nagy-szebeni német jogakadémia igen sok idegenszerű elemből és megemészthetetlen anyagból áll; alkalmasint a csernoviczi egyetem gyomrának van ez fenntartva, mely már is két tanárt nyerte onnan.

Különben, hogy mi legyen sorsa ezeknek az apró akadémiáknak, azt közoktatási miniszterünk bíles belátására bizzuk; csak te, kolozsvári egyetem, növekedjél óriássá és jól felfogott hivatásod szerint, felelj meg nemzedet várakozásának; verj mély gyökeret hazádban, légy erős és állj meg a sarat győzedelmes nyugati és keleti versenytársaid közt.

Erythros.

— Andrassy gróf által a keleti politikára vonatkozólag adott, habár rövid felvilágosításról írja többi közt a „N. Fr. Blatt.” „Az utakról és mőlöről, melyeket Andrassy követ, nem adott egy szó felvilágosítást sem, mindezekért — habár nem csekély dolog — csak saját jót állását vetette mérlegbe. És a magyar delegatusok mégis megnyugtató tudomásul vették a miniszter nyilatkozatait. Az ily bizalmasság lehet csodálatos, de mégis megfogható. Azon magas tiszteleten alapszik ez, melylyel Andrassy gróf személyiségre iránt viseltetnek, ama respectuson, melylyel belátásának és tehetségének adóznak. Voltak nálunk miniszterek,

kik igen sokat tudtak beszélni és az ígéretekben a legrendkívülbb dolgokig mentek el, de kik még sem találtak bizalomra. Andrassy gr. bizalomban részesül még akkor is, ha keveset, vagy éppen semmit sem beszél. Mai spech-e nem volt program, alig egy kis felvilágosítás. A házagokat mindenki maga pótolja ki, a ki az idők jelét érti. Elég csak egy körülményre mutatni, hogy jellemezzük a lendületet, mely a nép véleményében monarchiák állásáról az Andrassy-aera alatt lábra kapott. Ez előtt négy évvel a külföldi viszonyoknak minden fluctuatioja alkalmával az osztrák területnek más birodalmak általi annexiójáról beszéltek; má már mindenki csak arról beszél, hogy tartományokat hódíthatunk, de nem akarunk. E körülmény igen sokat jelent kifelé, de még többet befelé. Nagy érdeme Andrassy grófnak, az hogy a monarchia hitelét kifelé emelte és még nagyobb az, hogy benn az öntudatot önértéte emelte, mely egyedül magyarázhatja meg a bámulatos tényt, hogy tözsomszedságunkban oly véres eseményeket oly nagy nyugalommal nézünk.”

— A bírósági végrehajtók intézménye nevezetes reformon fog keresztül menni az igazságügyminiszter ama rendelet folytán, melylyel az 1875. IX. t. c. életbe lép. E törvényezik a bírósági végrehajtók intézményét felállító 1871. LI. t. c. reformját tartalmazza s folyó október 1-ével lép életbe. Az ezt határozó miniszteri rendelet szerint a bír. végrehajtó-jelöltek vizsgája, mely a törvény értelmében valamely első folyamodású bíróság előtt teendő le, nyilvános lesz. A jelölt, megbukás esetén még egyszer megkísértheti a vizsga újlagos letételét, de többször nem. A bírósági végrehajtó köteles lesz nevének hiteles aláírását a hatáskörébe eső bíróságok elé beterjesztzeni s nevét és lakását hivatala elfoglalása alkalmával kerülete minden községének beterjesztetni. Másutt nem lakhatik, mint a hol hivatalának helye kijelölve van s másutt sem irodát nem tarthat, sem kerülete határán kívül nem működhetik. A feleket nem képviselheti s érdekében más feleknél közben nem járhat, felek számára pörös iratokban nem készíthet, kivéve legközelebbi rokonait. Oly dolgot, mely hivatalos eljárásának képezi tárgyát, tulajdonul nem szerzethet; a hatásköréhez tartozó s az illetékes bíróságoktól hozzá intézett meghagyásokat vissza nem utasíthatja; a számára megállapított díjakon felül a felektől külön díjazást el nem fogadhat s a felekkel szemben komoly, higgadt és előékeny magatartásra köteleztetik. A bírósági végrehajtók számára megszabott könyveket, melyeknek a rendelet új rovatolását is meghatározza, pontosan tartozik vezetni. Másutt s győzedelmes nyugati és keleti versenytársaid közt.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az

ÖREG UR VÉDENCZEI.

REGÉNY

két kötetben.

Írta:

Flygare Carlén Emilia.

Második kötet.

VII.

gy családjá jelenet. Levél Lundól. — A nagybácsi tanácsa öcsésének.

(Folytatás.)

— Oh kedves jó Ling bácsi, mennyi változhatik az ember sorsában két nap, két óra alatt, mennyi keserűt, leverőt ért meg az ember ily rövid idő alatt is? Hát két év alatt mi minden nem történhetik! mi boldogságunk még nagyon messzi távolon van.

Nagyon, de nagyon meg vagyok szomódva s vizgasz és tanácsért folyamodom ide. Hát ugyan mi történik? Szólj gyermekem, id halljam.

Róza mindent elbeszél az öregnek: első fellobbanó érzelmét, mely határozottan arra indítá, hogy elutasítsa Garben nemes ajánlatát és kinyitja s az eddigiekénél is sokkal nagyobb küzdelmeit, midőn ellentállása atyja nemeslelkűségével s anyja jóslatával találkozott, ki azt mondta, hogy e csapás atyjának bizonytalán halálát okozandja.

— Oh istenem — zokogá Róza — mi vigasztalhatna engem akkor? Még a Mannerstedt szerető keblén sem tudnám azt megtalálni! Csendes nyugalom oda lenne örökre! mert azon gondolat, hogy az én nemtelen érzésem okozta atyám halálát, éjjel nappal lelke előtt állna s elrontaná minden örömet, melyet házam körében találnék. Élvezni sem tudnám azt, mert vétek nehézkednék szívemre.

— Az isten szerelmére kérlek, nyugtasd meg magadat kedves gyermekem — szól az öreg Ling, nyájasan megsimogatva a felizult, megrettent leány arcát. — Ne engedd át magad egészen ez ábrándképeknek, hanem hallgass már egy kicsit az ész szavára is s hallgassd meg mindenekelett azt, mit én öreg tapasztalt barátod mondok neked. Tehát legelőbb is félre a könnyekkel! Szeretném tudni, mit mondana Mannerstedt, ha látna e perczben, hogyan ingadozol azon kötelesség között, mely lemondást parancsol s azon másik között, melytől egész élted boldogsága függ s azt sugja, hogy le ne mondj szerelmedről. Mert e szerelem nem lehet éppen a legközönségesebb, miután képes volt ennyire hatni a mások oly okos, higgadt Rózára.

— Igen, igen, vajjon mit mondana ő? — vágott a tanár szavába Róza s nevének csak pusztá felemelésénél azon egyének, kit mindenekelett szeretett, örömsugár villant fel szemében s könnyein át is mosolygott. — Vajjon mit szólna hozzá ő kedves nagybácsi? s arcán benső megindulásról látható.

— Tán lesz valami arról itt, ebben az iratban né — szól mosolyogva a jó öreg, egy kedves kis csinos levélkét vonva elő íróasztala egyik fiókjából.

— Hogyan, Mannerstedt írt? — kiáltott fel Róza s halvány arcza hirtelen lángpirossággal borította el s szíve dobogása csaknem elakasztá lélekzetét.

— Oh nem is tudtam, nem is hittem, nem reméltem, hogy már most — Róza egészén magán kívül volt az örömtől s teljességgel nem tudta, hogy mit hiszen, sem hogy mit remél. A nagybácsi mosolygó tekintete megmondta volna azt neki, ha csak gondolt volna is arra, hogy pillantást vessen rá. Testi, ugy mint szellemi szemei, kizárólagosan a kedves levelekre voltak függesztve e perczben s miután a pecsétet, daczára az öreg ur jelenlétének legálább tizszer megcsókolta, kinosának felbontásához fogott Róza.

Mannerstedt Lundól így írt: „Egyetlen imádot kedvesem!

„Miután közös atyai barátunknak egy jó üjdonságot írok magamról, azt tudnillik, hogy letettem szerencsésen vizsgáimat, a miről ő fog neked majd bővebb magyarázatot adni, nem tudom megállani, hogy bevarjam a

rendes időt, mikor levelet váltunk egymás közt s ne írjak egy pár sort neked is örömmel kedvesem, hogy ne keljen csak egyedül hordozni boldogságomat.

„A jó öreg tanár azt mondta ugyan, hogy csak egyszer-másszor szabad egy kis iratkát küldnem szívem bálványának; de ez egy esetben engedetlen vagyok irányában.

„Neki irni kell a nélkül, hogy hozzád egy szót se intézhessék, egy szerelmi szót se sugassak füledbe, az már még is igen nagy feladat volna. Oh, ha tudnád kedves Rózá, mily nagymértékben betöltött te egész lelkemet! Vizsgáimat letettem két hóval előbb, mint szándékomban állt, mert szerelmem s a bizonyosság, hogy birom a tiedet, kétszeres, sőt háromszoros erővel kölcsönzött nekem és a legközelebbi papi gyűlés alkalmával bizonynyal elnyerem szorgalmam jutalmát. S ez alatt a szerelmem nyájjas nemtől megfonják számomra azon koszorút, melyet, mielőtt a nyár kétszer öntaná ki áldathozó bőség szaruját virágzó földünkre, fehér homlokod köré fon a te hived. — Drága Rózá! — oh ha tudnád, mily végtelen kéjfekszik számomra e két szócika kimondásában, ismétlésében! Annyira hozzá szoktam már az öröm- és boldogsághoz, hogy a változásnak még csak egy gondolata se volna képes befészkelni magát azon, virágzó paradicsomba, mely szívemben honol. Nem, én nyugodt vagyok; mert ugy birom ígérteidben, mint valami isteni kijelentésben.

„Szíved az én imolám, és egyetlen gondolat sem férközhetik be abba, melyet én vilá-

gosan ki ne tudnék olvasni. Eltem, nyugalmam, jó szellemem, lelkemnek fele vagy te nekem! Téged elveszíteni! A lehetőségnek csak e gondolatjára is örvény nyílik meg lelkem előtt, melybe borzadok beletekinteni, mivel végtelen mélysége gyaníttatja velem, hogy ott alatt oly küzdelmek várnának reám, melyek nem az én erőmhöz valók. De nem akarom, hogy enyugtalantító gondolatok erőt vegyének szívemen; mert akkor végem volna. Tudom, hogy fényesen, tisztán ragyog szerelmünk csillaga. Imádkozzunk istenhez Rózá, hogy soha se legyen hanyatlóban és én óriási erővel fogok küzdeni, hogy elérjem a szép, a nagy célt, átem célját! Él nyugodtan, élj boldogul egyetlen, imádot angyalom! s küldj minél előbb pár biztató, vigasztaló sort a te kedvesemnek.

Mannerstedt tudék.

Nyájás mosolylyal szemlélte a nagybácsi, Róza lelki gyönyörtől ragyogó arcát. A fájdalom, nyugtalanság, küzdelmek minden nyoma eltűnt arcvonásaiból e levél olvasása alatt. A szerelem hatalma meglátszott egész valójában. „No” — szól az öreg tanár — találsz-e valamit e sorokban, mi felvilágosítást adjon, hogy hogyan vélekednél „G” Garbennel való eljegyeztetéséről?

Róza összeborzadt; némán szorította ajkaihoz a levelet; de Garben nevének említésénél ismét felébredt a szívében elfojtott zivatar.

(Folyt. köv.)

Magyar lapok szemléje.

Az „Egyetértés s Magyar Újság” a zászlókérdés ügyében ír s úgy találja, hogy ha a budai vár ormáról a fekete-sárga lobogó leng, az annyit jelent, hogy Ausztria császára időzik benne. A császári királyi serezek zászlóira vonatkozólag megjegyzi, hogy a sárga-fekete zászlók, a rajtok levő kétféjű sással nem az uralkodóhoz jelvényei, hanem a birodalom emblemeinek tekintetnek. Szerinte családi színről itt szó sem lehet. Ennek alapján tagadhatatlan előtte az, hogy miután mai napig a közös hadsereg, a közös birodalom államczimere helyett, csupán a monarchia Lajtán tül részének czimerét viseli zászlóiban, a kormány az 1867-ben létrejött államrendezés lételvéről következett jogunkat e tekintetben ignorálja s a hadsereg hivatalos megnevezésében sem ismertetik el annak törvényszentesítését közönsége, sőt mellőzték annak említését, hogy e sereg egyszersmind Magyarország védejeje is. Megütődéssel veszi észre, hogy a kardhajt is csak az osztrák császári emblemet mutatja magán. Egy ily hadsereg emblemeire szerinte egyedül a közös monarchia vagy ha illőbbnek találhatik, a közös uralkodó nemzeti-ségi czimere illik oda. Felfordult állapotnak tekintik, hogy a magyar honvédség is ilyforma kardhajtókkal látottat el. Azon véleményben van, hogyha a „zászlókérdés”-nek csakugyan kényes a volta, mint azt az osztrák sajtó emlegeti, ez csakis a lajtántuli sogságra nézve lehet, mert a mi részünkön van a történelmi tények logikája, ez pedig nem ismer kényes-séget.

A „Nemzeti Hírlap” a pénzügyminiszter által kijelölt irányt, mintegy öntudatos s egyenesen a cél felé tartó politikát őszinte örömmel üdvözl. Széll Kálmán pénzügyi programja nem foglalja magába mindazt, a mit a közvélemény tőle várt, a teremtő eszmék iniciatíváját hiába keressük; de a mit mond, az megbízható nemzetgazdasági tapasztalatok gyakorlati alkalmazása, menten minden kicsinyiségtől és burokratizmustól. Először hallott a képviselőházban fináncpolitikai beszédet, mely ment tévedésektől és csalódásoktól. Az 1876-iki deficitnek 21, vagy mint a pénzügyminiszter maga mondja, valószínűleg 27—28 millióról 16 millióra való leszállítása már magában véve is oly érdem, melyért az ország elismeréssel tartozik a miniszter urnak. Azon határozott szándékát, hogy e deficit felét az egyenes adók fellemelésével fedezze, elvben minden gondolkodó ember szintén helyeselni fogja; hogy végre lesz-e az a valóságban hajtható, azt a miniszter urnak jobban kell tudnia mint mi. A közönség áldozatkészségében nem kételkedik, de igen áldozatképességében. A pénzügyminiszternek igaza van, midőn a közönség fizetési képességét az állam bevételei, de nincs, midőn a közegeknek jelentései után itéli meg, mert vajjon feljelentik ezek neki azon hajmersztó végrehajtási eseteket, melyeknek híre szájról-szájra jár, de melyeknek hitellesegeért ő kezességét nem vállal. Ez esetek megfejtethetnek az adóhivatalok aránylag kedvező bevételeinek tükát, de melyek egyttal sajátosságosan jellemzik oly ország viszonyait, mely új s nagyobb terhek elvállalására készül. Ennélfogva bármily szívesen magáéva is teszi elvben azon szándékot, hogy a deficitből 8 vagy

helyesebben 10 millió egyenes adók által fedeztessék, azt hiszi, annak megítélésében, hogy mennyire fog az a valóságban sikerülni, ovakodni kell minden optimizmustól.

Román lapok szemléje.

Utóbbi román lapszemlékben a „Federatione” után röviden közöltük az erdélyi román egyházi és iskolai ügyek, valamint a román irodalom állását, jelenleg a „Telegrafulu Român”-hoz az irodalomra vonatkozólag egy cikket, melynek rövid tartalma következő: E lap szerint, a ki a civilizált népek irodalmát ismeri és objectívítással itéli, annak be kell ismernie, hogy a román irodalom sokkal lényegtelenebb, mint a hogy hiszik azok, kik a román felsőbbiségi ideáktól elterelve vannak. Ha az irodalom terén valami eredményt felmutatni képesek, az nagyobb részt nem más, mint egy szerény kezdet. Igazságos levén, részrehajlatlanul bevalja, miként az eddigi irodalmárok valami nagyot nem tettek s szerény munkáikkal az irodalomnak csak elemi alapították meg. Tudja, hogy 1750-ig alig négy eredeti munkával rendelkeztek, most pedig 1500 munkát számlálnak, mégis nem állítja azt, a mit a „Transilvania” mond hogy: „egy meglehetősen irodalmunk van, kiterjedett s jelességénél fogva méltó a megfigyelésre.” A nélkül, hogy bár egy is elért volna Shakespeare, Voltaire, Göthe, Dante színvonálára mégis egy pantheont akar-nak építeni, hol a román irodalom elhalt athlétái érdemelt elismerést és jutalmat nyerjenek s ezek mellett ott legyenek azon athlétái képei is, kik életben vannak és dolgoznak. A szerénység, a melylyel irodalmi munkáikkal szemben birni kellett volna, nemcsak nem volt meg, hanem a vak magasztalás uralkodott mindenütt, a mely a neveléssel határos. Bratiano így szól honfitársaiboz: „Románok! Két hó alatt többet éltetek át, mint két század alatt. Ti, kik tegnaptól kezdve a szabadságra születetek, a civilizált világ tanítóvá letetek. Európa munkáinak folytatását megszűntette s mindent töletek vár, az emberi nem Messiásától nyögve a fájdalomtól s reszkette a reménytől. . . Nem érzitek testvérek, hogy az istenség egész lényeketek áthatja!”

A „Tel. Rom.” abban a nézetben van, hogy hasonló balgatag nyilatkozatokkal lehet találkozni majdnem minden nyilvános beszédben, lapokban, tudományos művekben s iskolai könyvekben. A „Phylogénusok” „Traján fiai” számára azon nyelvet, melyet a nép beszél, közönségesnek találván, egy új nyelvet alapítottak, a jövő nyelvét. Az általános zavar és értetlenség, mi a nyelv és írásban most uralkodik, hihetetlen. Ha összehasonlítja a nép nyelvét, a philologusok által gyártott új nyelvet, csak akkor látja a nagy különbséget. A Kárpátok tuli jobb írók ezen elrontott nyelvet már rég elhagyták s azon nyelvet mivelik, melyet a nép ért s melyen beszél. Azt hiszi, hogy ha az idegeneket el akarják ámitani sok és szép szavakkal, csak azért, hogy irodalmuk szegénységét eltakarják, akkor nem értek célt. Mert rövid idő alatt minden napvilágra jön. Ha a román népet irodalmi munkákkal mivelnél akarjuk, solid alapon, melyen a jelen s a jövő nemzedék tovább haladhasson, akkor fel kell hagyni az illúziókkal s a dícséretekkal

más ember bőrre, ott hasonló betegséget okoz, mely átszarmazás pedig ezen állatok apróságánál fogva a pusztá érintés által megtörténik. A mennyire kinoxva voltak az emberek addig, míg ezen betegség indokát nem ismerték, általa és hosszadalmas gyógyítása által, ép annyira telebeszéltek az emberek fejét kórtani ostobaságokkal a vált betegség irtoztató következményeiről. Hiszen az általános rüh és hósz-betegség volt a hasonzenvi gyógy mód feltalálójának, Hahnemannnak fényes páripája, melyen a maga idejében a bámuló tömeg előtt defilírozott, s vele az értelmetlenségnek port veretett a szemébe, s magának pedig dícsőséget és pénzt hordatott rakásra!

„Visszaverődött rüh” volt azon időben minden kivétel nélkül az összes idült betegségek közös magyarázata, s miután aligha találtattat eddig valaki, a kinek életében a testen vagy egy fokadéknál nagyobb nem lett volna, a „belső rüh” azonnal megállapított és a betegség oka rögtön tudva volt! Mainap, midőn az állatkák legkisebb falközösségeiben is ismerjük, midőn annak minden mozdulatát ugyszólvá ellessük, mindazon agyrémek és böhörségek a könnyenbivőség kizsákmányolására teremtetek, a semmiségre visszacsúsznak.

A rühbetegséget most egyszerűen gyógyítják, hogy megöljék az atkákat. És ezt pár óra alatt meg lehet tenni, ha néhány furdót veszünk valamely evő dörzsszerek használatával, mely eljárás előbb az ember jóvája elleni legnagyobb bünténynek tekintett. Most nem adunk semmit többé a „visszaverődött rüh” irtoztató következményeivel való rémitgetésekre.

Ha nem térünk vissza a mi tulajdonképeni tárgyunkhoz.

s valóságos fegyvereket, a tett fegyvereit kell felöltöni, melyre a műveltség épülete emelhető. A „Telegr. Rom.” mindenesetre elismerést érdemel, hogy az önzést elvetve magától, elég bátorsággal bír, a románok közt uralkodó gyengeségeket eladni s arra az illetőket figyelmeztetni. Elismerést érdemel, hogy őszintén és részrehajlatlanul megmondja, mily távol állanak a tökéletességtől s az öndicsőítést korbácsolva, érthetően, tisztán felvilágosítja őket arról, hogy az ábrándoktól menekülniök kell, mert még távol állanak azen helytől, hol őket megbámulnák s az önhittség csak akadályul szolgál az előhaladásra.

Egy brassai hang

a megyék kikerekítéséről.

Hogy a megyék kikerekítésének megoldása mennyire fontos s elodázhatlan kérdés, s hogy minő okok teszik ezt azzá, az sokkal ösmeretesebb, minthogy az erre vonatkozólag elmondottakat összefoglalva ismételni fölösleges ne lenne.

Mindenesetre a kikerekítésnél az állam czéljai lehetnek csak irányadók s kell is hogy legyenek s ennek érdekében, minden helyi kérdés mint kicsinyes alárendelt jöhet csak tekintetbe, melynek legkevésbé szabad az állam magasabb czéljai létesítésének akadályul szolgálni.

Már múlt évben, midőn e kérdés legelőbb szönyegre került, élénk vita, eszmecserére nyújtott bő anyagot. Láttuk, illetőleg olvashattuk, hogy minden megye mennyire, igyekezett saját előnyét kiemelni, hogy így nevét a kikerekítés-árja nehogy magával sodorva, az élők sorából kitörüljön, csak is a történet engedvén meg a szabadságot, hogy nevét az enyészettől megmentse.

S ezen létező versenynek, hogy csak az önfotosságnak, minő nagyobb mérvű kiemelése volt a fő cél, az lett eredménye, hogy az egyes megyék véleményadás végett felszólították. Lehet, hogy ez eljárás hasznos és célszerű volt a tájékozás megszerzésére, azonban alig hihető, hogy a helyi és városi érdekek mindezek dacára is, úgy, miként azt oly sokan ohajtanak tekintetbe vehetők volnának.

Itt különösen Magyarország erdélyi részének megyeire vonatkozólag akarok szólni. Mint a lapok már ezeltől napokkal tudatták az erdélyi rész képviselői e tárgyban tartott értekezletükön abban állapodtak meg, hogy az erdélyi részekben 13 megye lenne alakítandó.

Arra nézve, hogy a kezdetben e czélba vett 8 vagy 10 vagy a mostani 13 megye szám fog-e célszerűbb üdvösebb lenni, azt azok fogják meghatározni, kik ez ügyet a többi egybevágó és ide vonatkozókkal alaposan ösmerik, tehát határozottan is intézkedhetnek, úgy mint azt az állam érdeke s java kívánja.

Ugy vélekedem, hogy az alakítandó megyék elnevezése, nem oly fontos életbevágó kérdés, hogy az hosszabb megfontolást igényelhetne. Mert itt egyes helyek, vidékek történelmi elnevezéséhez való ragaszkodás csekély jelentőségű lehet csak. Így, hogy például éljek, egyre megy ki, ha a régi Háromszéket Brass-

A rühész atkán kívül van még egy egész rakás afféle pankányunk, melyek a leirtakhoz többé-kevésbé hasonlítanak, s élelmiszereinkben jelentékeny pusztításokat okoznak; de azért némelyek közülök szívesen látott vendégek, mert megelégednek a portéka jóságának tartatik!

A régi sajt lassan-lassan egészen porrá válik. Ha ezen port közelről vesszük vizsgálatunk alá, például nekiszegünk valamely hatalmasan nagyító szerszámat és azon keresztül nézünk, abban számtalan apró nyolczlábú atkát látunk nyüzsgöni, melyek a sajtot aztán később annyira felemésztik, hogy annak csak a haja s benne ök és ürülékeik maradnak. De épen ez a sajt kelő készülsége, és egyéynec sem fogadná megütöközés nélkül az óróquefort-t, ha abban ezen delicatessé hiányoznék.

Valóban a sajt kuka az s. atka. (acarus siro)] az, mely már az öreg Linné-élt ismeretes volt, mely ezt a visszaelést okozza. Száritott bordeauxi, datoly, s másféle aszalt szilvákban vagy fűgében, s ha fehéres burkot látunk tapadni, azt mondják róla, hogy a cukorkiütött rajta és a gyümölcs finomságát bizonyítja. A görög ezen burkot is apró atkákra bontja fel, melyek mindenesetre a gyümölcsből kiszívargó czukorból élnek.

A régi kenyérből, lisztben és malozsában, s általában, mindenféle korhadásra képes anyagokban tözetes megvizsgálás mellett különböző atkanemeket lehet találni.

A kis fekete vagy földi pók (trombidium telarium) hársainkon és fuszulykainkon, valamint üvegházainkon és melegágyainkon nem kevés bajt csinál, sőt a fűszereket is megrongosítja.

A növény levelek alsófelére ugyanis igen finom, selyemszerű fonadékot köt, melyekben aztán, mint igazán észlelhetjük, csak úgy leme-

só érdekével egyesítik, akár Háromszék megyé-nek akár Brassó megyének nevezzük is el.

De ha közönyös, hogy vajjon melyik történelmi név tartassék meg az upon alakítandó megye részére, nem lehet ily közönyös a központ helyének meghatározása, hogy t. i.

az upon alakítandó Háromszék vagy Brassó megyének S.-Szt.-György, Kézdi-Vásárhely vagy Brassó város legyen e székhelye.

Azon érvek, melyek alapján két előbb említett várost ajánlják s ohajtják székhelyül, nem oly fontosak semmiesetre, hogy ez ohaj teljesülést iránt jogos reményekre szolgálhatnának. Mert bár tagadni nem lehet, hogy e városoknak történeti multjok méltó helyet biztosít számukra a történet lapjain, de ez nem elegendő ok arra, hogy egy a kereskedelem s ipar terén az egész magyar államra, oly fontos város mint Brassó, mellettök háttérbe szoríttassék.

Kétségbevonhatlan az, hogy Brassó formája oly nagy mint talán nem az összes Háromszéké, hogy tehát olyan hely, melynek formája aránytalan nagyobb, s majd a Tömösi vasúti csatlakozás után még előre még sem határozható léleksége miatt célszerűbb e szükségesebb ezt székhelynek tenni mint igénytelen kereskedés s iparral bíró várost, milyen S.-Szt.-György s akár K.-Vásárhely is, ezt magyhiszem, a ki a helyi viszonyokat csak némely ösmeri, minden részrehajlás mellett is Brassónak kell elsőbbséget adnia.

S.-Szt.-György székhelyé tétele mellett felhozzák, hogy ez azért szükséges, mert az központja lenne az alakítandó megyének. Lehet, ebben igazuk van, habár ha épen oly annyira fontos azon körülmény, hogy a székhely egyszersmind központ legyen, talán más hely meg inkább központja lenne.

Hogy visszas és téves nézet a földrajzi központnak ép oly fontosságot tulajdonítani, azt bizonyítja azon ferde helyzet, melybe ilyenkor egy a székhelynél nasontlanul fejlettebb s terjedtebb forgalmu hely jöme kapcsolatba az ennek folytán könnyen bekövetkezhető anyagi károk, melyet egyesek szenvedhetnének, ha kényserítve lennének csekélyebb ügyek elintézésére végezt messzire távozni, miután az ipar de főleg a kereskedelmi életben egy két órányi késedelem végtelomsít idézhet elő nemcsak, de több személyekre.

Ily ferde viszonyba jutna Brassó, ha a megye székhelye S.-Szent-Györgyre tételének át, s e helyzet ki nem számítható kárt vonhatna maga után.

Helytelen némelyek azon okoskodása, hogy, mert a magyar nemzet tulságos loyaltitást s engedékenységet tanusított a szászok iránt, melyet ök lehetőleg mindig az ellenkezővel igyekeztek meghálálni, tehát ezen körülmény miatt eo ipso S.-Szt.-Györgyöt kell megyei székhelyé avangéroztatni.

Tény ugyan, hogy a magyar nemzet tulságos loyaltitása s engedékenységgel nem bárátoztak, de ellenségeket szerze, de épen nem helyes dolog lenne az elkövetett botlást e y mással akarni jóvá tenni, mert ha a multban saját erélytelenségünk ellenségekké tevő, nem szükség jövőre is azzá tenni s bennök az ellenséges érzelmek még jobban táplálni. sőt ellenkezőleg, a megye székhelyévé tételével itt a magyar elem oly fontossá válna, melynélfogva

szeg a sok apró atka, míg a levelek zöld levét kiszívják s ennek következtében a levelet elhervasztják, a növényt öltetésestik s végre tökéletesen kipusztítják. Azonban szerencsénkre csak száraz és meleg időben fejlődnek ki, s gyakori hidegvizzel való fecskendezés által könnyen eltávolíthatók. Jelentékeny hasznót szereznek még a tulajdonképeni pókok között az ugynevezett szövő ére k vagyis k a s z á s p ó k o k (Phalangium opilio). Ezen sajátságos veszekedő állatoknak rég-telen hosszú lábaikon kurta, csaknem gölyő alakú testöket alig, birják czeplelni, s a hosszú golyalábakat a legkisebb érintésre mindjárt elhullatják, mintha nem is volna hozzájuk bőve. Ezen labákpóktól való elmaradás után jó darab ideig szoktak rángatozni. Éji állatok. Nappal valamely szögletbe rejtőznek, hanem éjszaka aztán mindenüvé elmatatnak, s különösen a szobalegyeket fogdoszák, miket aztán ügyesen ki is szívnak.

A tulajdonképeni pókok két osztályt képeznek, egyik a hálós, másik a vadász pókok osztálya. Az elsők minden tekintetben egyenlő alakú és mesterséges hálót szövik a repülő rovarok fogdosására, a másikkal ellenben nem készítenek afféle, hanem legfőnebb valamely buhvlyert csinálnak magoknak, honnan aztán élő zsákmányukra rohannak. Vallamennyi póknak szájaiban fogas, és nagy állkapcsok vannak, melyek, mint a kígyók mérég fogai végig vannak furva és egy kis mérég hóllyagcskával összeköttetésben állnak. Az áldozat megrongosításának pillanatában ezen élő horgokat belévágják annak testébe s miután azt rögtönhát mérőgökkel megbénították, sőt megölték, belsejét azonnal kiszívják, s az üres bőrt további figyelmen kívül hagyják.

(Folytatás következik.)

államellenes törekvések még csak árnyék gyanánt sem tűnhetnének fel. S vajjon melyik lenne helyesebb s észélyesebb eljárás, a kormány részéről, mely az egész állam, nem egyes város, vagy vidék érdekeit veszi irányadónál az-e, ha intézkedésével egy ellenséges eszmékkel teltített helyet szerez meg biztos birtokul, erőlyes és czélszerű intézkedésével pedig a viszonyokat megváltoztatva lehetőleg barátokká, testvérekké tenné, vagyha különben is hazafias területen teszi azt, s ily czélból Háromszék s általában az egész székhelyföld és nép valódi bonfiszerezettel csüng a közös hazán, ezt mindannyiszor tettel bizonyítja, midőn az veszélyben forgott, de épen azért; mert édes gyermeke a magyar hazának, nem szabad kétségbe vonni annak irányában valódi hő és őszinte szeretetét, melylyel javát előmozdítani kívánja s habár a mostoha testvérnél kevesebb ajándékokat is oszt neki, azért ennek szeretetét oly mértékben mint övé vagy legalább megközelítőleg megszerezze, nem kell elégedetlenkednie, panaszban kitörnie és a közérdek parancsolta működésében akadályozni, az ugy is mostoha testvért még mostohábbá igyekeztvén tenni.

(Vége következik.)

Nemzeti színház.

(Vége.)

A kotnyeleskedő szobaleányt: Toinettet a jutalmazandó iránti szíveségből D. Eibenschütz Mari játszta, olyan határozott sikerrel, olyan helyes felfogással, olyan kedves természetességgel s élők, de még sem ríktó színészséggel, melyre e tehetséges színésznőnkől el lehetünk készülvé, de a mely mégis meglepett. S dacára annak, hogy cselekvénye, tulságos bizalmaskodása, ugyszólvá arcátlanokodása, legalább a mi felfogásunk szerint aligha igazolt, vagy legalább is nem élethű; mégis Eibenschütz Mari szép, természetes játéka egy egészen élvezhető, teljes kidolgozott alakot tudott teremteni belőle, melyben szinte több igazság volt, miat a szerző Toinettjében.

A mű többi alakjaiból kiválóan sikerültek a három orvos episodikus alakjai, melyeket egy Szentgyörgyi (Diafoire), egy Földényi (Diafoire Tamás) és egy Kassay (Purgon) teljesen érelyre tudtak emelni.

Berolde, Argan fivére (Mátrai), Kleante (Szacsrai), Beline (E. Kovács Gyuláné) elég biztos kezekben voltak; s ha ez alakoknak mi részök sem volt a darab összehatásában: ez nem az előadók, hanem inkább az alakok hibája.

A classicusok nem sokat adnak a conventionalis illem, etude szabályairól, ez tény. Saját magas szempontjukból, mely a mindent és véghetlent öleli be, teljesen igazuk van. Mert az igazság és moral ikerbtestvérek; s az erkölcsöt nem a szó, nem a hang, hanem a tett sérti.

De épen azért, mert csupán lángszellem tud e szédítő magasra felemelkedni, a nagy tömegnél pedig a látszat, maga a való, a szónok előtt pedig csaknem mindig annyi az értéke, mint a cselekvésnek; ajánlatosnak tartottak volna, ha a rendezői kéz kihagyálta volna az újdonság erősebb, néhol nemcsak frívolság tetző, de valóban ósban kifejezéseit. Ezzel a mű semmit sem veszítne, vagy legalább nem lényegest; s másfelől meg lenne kimélve a modern conventionalis illemérzékünk.

Végül tán fölösleges regisztrálnunk, hogy a jutalmazott E. Kovács Gyulát a lehető legteljesültebb szívelyességgel, első megjelenésekor percekig tartó általános tapsal fogadtá a rendkívüli hideg dacára is zsúfolt házat képező közönség; méltó fogadtatás: művészhez és közönséghez egyaránt méltó.

Felhívás a műbarátokhoz.

A „műcsarnok” építkezése szemlatomást halad. Még ez évben tető alá kerül a díszes ház, mely a hazai művészetnek állandó csarnoka lesz, tanuságot teendő arról, hogy a magyar közmívelődési törekvésnek eddig elhanyagoltabb ágában is, immár tények és tettek váltják fel a panaszok és reménytelen buzditások korszakát.

Az ige testté válik: a kitűzött czél megközelítése érdekében a képzőművészeti társulat, mint kezdeményező megtette azt, a mit tőle jogosan várni lehetett, megkérte és összhangzó közreműködésre indította országosra az ohajtott siker mind mag annyit tényezőit. — Fáradozásai a nehéz anyagi viszonyok dacára, nem maradtak eredmény nélkül. Telkes és vagyonosabb műbarátaink számos és tetemes adakozással igazolták bizalmunkat. A hazai művészek részéről pedig a legemesebb erőfeszítések történtek a „műcsarnok” javára rendezett műsorolás sikeresítésére, a mi lehetővé tette, hogy 50.000 frt. értékű 300. nyereményi, hősáthatott sorsolás alá. — E művek jelenben a társulat tárlatában ki vannak állítva, emide-

275. — 1875.

(418)

(2—3)

Pályázati hirdetés!

A sz.-udvarhelyi ev. ref. collegiumnál egy segédtanári állomás, — melyhez a nemetnyelv tanítása van kötvé — üresedésbe jövén, arra ezennel pályázatot hirdetnek.

Nevezett állomáshoz kötött évi fizetés 600 o. e. frt, melyért megválasztandó köteles leendő a 3—4—5 és 6-dik kt. osztályokban, hetenkint 17—20 órán — nemetnyelvet tanítani.

Kik képesek testgyakorlatot is tanítani, azok évenként még 200 — s így összesen 800 o. e. frt. fizetésre számíthatnak. — A megválasztás három egymásután következő iskolai évre szól, melynek elteltével az állomás ismét pályázatot útján fog betölteni.

A külön főszerelti folyamodványok az „igazgatóság”-hoz címelve f. évi október-hó 20-ig haladéktalanul beküldendők, s megválasztandó az állomást f. évi november 1-én köteles lesz elfoglalni.

Kelt a sz.-udvarhelyi ev. ref. collegium előjáróságának 1875. szeptember 22-én tartott gyűléséből.

NAGY LAJOS, gondnok.

BOD KÁROLY tanár, mint jegyző.

(373)

(8—9)

Övszerek

(Cordonok.)

Legújmodabb francia gyártmány, tucatzja 1-től 4 frtig.

Émpecheur

Legújmodabb gépzet az éjjeli magolások megakadályozására használati utasítással darabja 2 frtig kapható

ZIEGER JOHANNAL Grácban.

Gummi-árak különlegességi raktár.

600 darab merino-juh

(412)

(mind egészséges)

(3—3)

eladó.

Értekezhetni szóval, vagy levél által Szepešy Ferenczel Kolozsvárt hosszú-szappanyuteza. 9. sz.

(405)

Az évadra!

(4—28)

Polytonoson nagy és kis raktár gyapjú ruhakelmékből, rips-, lustr-, diagonal- és plaid-kelmékből, valódi színű kosmanos perkaliból, legújmodabb ruhakelmékből, zsinor- és piké-barchentből.

Legújmodabb:

Knicker-Bocker és Tartini-Nopé.

27 kr.

Vászon- és divatárak,

jótállással az árak jöminősége és valódisága felől,

mind saját gyártmány.

Czim Fabrics-Niederlage und Waaren-Hauptdepot

des Ersten vereinigen Gebirgsweber- und Fabrikanten-Konsortiums

Bécs, Mariahilferstrasse 72.

Megrendelések pontos teljesítése utánvétel mellett.

Mustrák ingyen és bérmentesen.

(386) (4—6)

FEHÉR MIKLÓS,
angol, francia, amerikai és német
gépgyárak
vezérügynöke,

ajánlja:

JOHN BAKER világírű egyeztető és kettős rostait, gabonaszitáló és piaci árú készítésére; a kettős rosta magtári szelelő, üszögválasztó és mint tőrekiszelő használatos.

BENJ. KITTNER kettős rostait, alsó rázó rostával szintén a célra.

R. HORNSBY & SONS tuskás hengerrel ellátott rostait, különösen a n. érd. gazdaközönségnek, kik csupán egyszerű járgányok cséplőkkel dolgoznak, hogy a gabnát tőrek at-tól tisztíthassák; tovább:

J. H. TEPPUZ választógépeit, melyek szabadalmazott javításuknál, két állító készülék, ismételtes munkáló és befolyó szabályozójuknál fogva a legjelesebbeknek ismertettek el, két tájban készülnek, egyszerű működésű konkoly, vadorsó és búkköny kiválasztására; kettős működésű konkoly, vadorsó, bíkköny, zab és árpa kiválasztására minden nagyságban.

Körölményes leírások rosták és választó-gépekről kíváncsiakra díjmentesen megküldetnek.

Iroda és raktár

BÉCSBEN: III. Pragerstrasse 13. „Hotel Hungaria“

BUDAPESTEN: IX. üllőiút 12. sz. „Köztelék“ „Orsz. gazd. egyesület“.

Czaki-féle könyvkereskedés

kölsönkönyvtár

Bécs, IX. Währingerstrasse 48.
ajánlja magát a t. cz. közönségnek különféle folyóiratok, divatlapok, regék és népszerű tudományos művek nagy raktárával, legutányosabb árak mellett, 5 frtig meghaladó megrendelések bérmentesen küldetnek meg. Könyvkereskedők, könyvközlők és könyvkereskedési ügynökök magas engedélyt nyerne. Bizományok Bécsben ingyen váltakoznak el.

(402)

Alólikt közzé teszem, miszerint nemrég Nagy-Enyed városába költözvén, megnyitám **rézműves üzletem**. Egyszersmind kijelentem, miszerint felvállalok minden szeszgyári, tűzfec-kendő és házi rézműves munkákat a legutányosabb árban. Továbbá nagyobb mennyiségű réz-üst és pálinkafűző-üst készlettel bírván, főmegesebb megrendeléseknek is eleget tehetek. Lakásom a vármegye házhoz vezető hídfőnél, 238 ház szám alatt

RUDOLF PAULINI.

(316)

(8—12)

Bécsi bútortipar

VÉGMOMLÁSÁT

a vándorútelek okozták, a melyek vállalkozói a közönség jóhiszeműségére számítván, árleltések, szálloda- és utasági bútortiparítások kezegetése alatt, a minőség rovására megcsinálták, s a gyarost céljaiknak megfelelő roz sz cikkek készítésére csátították.

A t. cz. közönség és magas úrrend érdekében áll tehát, hogy szükség esetén sok év óta fennálló cégünkhez forduljon, s ajánljuk mindenféle bútornemmel bőven ellátott raktárunkat, a legolcsóbb árak s legjobb szolgálat biztosítása mellett.

Frankl Ignác, czég Frankl J. G. és L.

asztalos és kárpitos

Bécs, II. Obere Donaustrasse 91 sz. a Schöllerhof mellett.

(263) (18—25)

Beck Wilmos

hölgy-

divat-üzlete

BÉCSBEN.

Stadt, Freyung, a Strauchgasse

szegletén 1 sz. a.

ajánlja a legnagyobb gyártmány biztosítása mellett következő cikkeit rőf, vagy darab száma

27 krért.

Ruhakelmék.

Mohair vagy lustre, pirosskót gyapjuszövetek, barége, grenadin, ecruis, lenos rőf 27 kr.

Mosó ruhák.

Percail, ruha-piké, fehér és sárga; jacconat, battist, sima és nyomtatott, moll- és battist-clair, török ecruon rőf 27 kr.

Len- és folyóárak.

Vásznak, 1/2 széles 40 rőf, vég száma 10 ft 80 kr. bórvaszon 1/2 széles, 30 rőf, vég száma 8 ft 10., bórvaszon 1/2 széles, rőf száma 27 kr.

Chiffon damasztinát, atlaszinát 1/2 széles, nanking 1/2 széles, piros, fehér és sárga; canevae 1/2 széles, fehérítetlen, róza és lilaszín, damaszt- és csínatvaszon törölközők, damaszt-asztalkendők, len-székendők, fehérek, zsinor-barchent, fehér, barchentok kék, barna és festett színben, háló-, moll- és csipke-függönyök 1/2 széles; folyósáruanyagok, tornászelmék és muskavásznak gyermek-ruhák, mattráz- és bútortipar, rouge- és ecru-függönyök rőf 27 kr.

Selyem és bársony szalagok. Falté vagy noblesse selymek, minden sima legdivatibb nemből, színes visszacséssel is, öt új széles rőf száma 27 kr. Két új szélesből két rőf ára 27 kr.

Mustrák és árú-lajstrom kíváncsiakra postabér nélkül ingyen.

IRODALMI UJDONSÁGOK

Épen most jelent meg!

és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Görög-magyar Szótár

Második, ujonnan átdolgozott és bővített kiadás.

Szerkesztették

SOLTÉSZ FERENCZ ÉS SZINYEI ENDRE

sárospataki tanárok.

Kiadja „az ir. dalmi-kör” a főiskola költségén.

Sárospatak, 1875.

Ára 4 frt 50 kr.

Legújmodban megjelentek:

és Stein János könyvkereskedésében

Kolozsvárt kaphatók:

A nő a nemzetgazdaság terén.

Irta dr. Stein Lőrincz.

Németből szendrői Brankovics György.

Ára 60 kr.

Az ujabban felmerült borkérdések megoldásához.

Irta dr. Entz Ferencz. Ára 40 kr.

A földadó- és a Kataszter,

az 1875. VII. törvényezikk szerint.

Irta Kötös Károly.

Ára 1 frt 50 kr.

Az élet tarkaságaiból.

Irta ifj. Ábrányi Kornél.

Rajzok és elbeszélések.

Ára 1 frt 20 kr.

Kisérleti természettan.

Az ujabban elméletek alapján szerkesztett kézikönyv.

Középtanodák felsőbb osztályai számára.

Irta Fehér Ipoly,

pannonhalmi benczés, az esztergomi főgymnasium igazgatója.

Második javított kiadás. Első fele.

Ára 2 frt 80 kr.

A vegytan és ásványtan tankönyv,

a reáliskolák IV. és V. osztálya számára.

Az új tanterv igényeihez alkalmazva.

Irta dr. HAYDÚ GYULA tanár.

A szövegbe nyomott 165 fametszettel.

Ára 1 frt 20 kr.

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBA

KOLOZSVÁRT

nagy mennyiségben érkeztek

függő, fali- és asztali petroleum és moderateur

LÁMPÁK.

Továbbá:

legújmod divatu és legjobbféle

őszi és téli KALAPOK

feltűnő jutányos árban.

Épen most jelent meg és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Egy tarisznya ostobaság.

Humoriztikus eszmék, ötletek, elozek egyvelege.

Gyönyörű színyomatu borítékba keményen kötve

1 frt 40 kr.

Az 1876 január 1-én

használatba jövő

mértékek és súlyok ábrái magyarázattal

Ára csak 10 kr.

Postán küldve 15 kr. bérmentesen de a pénz előre beküldendő, legcélszerűbb 3 darab 5 kros levél

bélyegben.